

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XI

Tarnów, piątek 11 listopada 1938 r.

Nr. 45

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie”.

(Bazyła 1857)

Nr. tel. 45

Konto P.K.O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

T R E Ś Ć :

W dwudziestolecie Niepodległości Państwa Polskiego
Poseł dr Ignacy Schwarzbart — 50 lat
Dwa przemówienia
Utworzenie komitetu ratunkowego
Uroczyste posiedzenie Rady miejskiej
Źródło siły i prężności narodowej
Wynik wyborów do Sejmu
O napad na listonosza
Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców
Ze sportu — Kronika i inne

W dwudziestolecie Niepodległości Państwa Polskiego

Dwadzieścia lat Niepodległości. Dwa dziesięciolecia twórczej pracy wszystkich obywateli Rzeczypospolitej Odrodzonej. W życiu narodów okres to miedziuga. A jednak — gdy spoglądamy obecnie wstecz,

rzemy udział intensywny, spełniając sumiennie wszystkie obowiązki obywatelskie dla chwały i rozrostu państwa.

Długo też święto dzisiejsze — święto Wolnej Niepodległej Polski jest też i naszym świętem. Przyłączamy się z całego serca do wielkiej radości Narodu Polskiego w rocznicę dwudziestolecia Niepodległości. Głęboką i szczerą jest nasza radość, że danym nam jest w dniu dzisiejszym obchodzić uroczyste święto Wolności Narodu Polskiego, z którym przez tyle wieków na jednej żyjemy Ziemi. Dr A. Chomet

wionej Konstytucji zasadę równouprawnienia wszystkich obywateli przed obliczem prawa, jako nacelną wytyczną ustroju Rzeczypospolitej

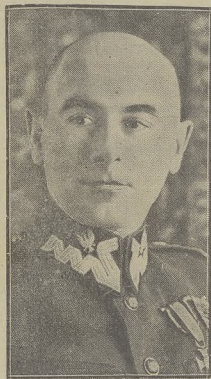
W naszych oczach i w naszej najgłębszej świadomości to równouprawnienie odczuwamy jako odpowiednik równozobowiązania wobec Ojczyzny i jej potrzeb, bo z tego zobowiązania dopiero wywodzić chcemy moralną podstawę naszego równouprawnienia.

Zw. Rabinów R. P. wobec Święta Niepodległości

W związku z 20-tą rocznicą wskrzeszenia Rzeczypospolitej Polskiej, Komitet Wykonawczy Zrzeszenia Rabinów z wyższym wykształceniem w Polsce zwrócił się do wszystkich rabinów, członków Zrzeszenia, z wezwaniem, które głosi m. i.:

„Wraz z całym ogółem Rzeczypospolitej, żydostwo polskie od wieków na tej ziemi osiadłe, całą duszą i całym sercem uczestniczy w radości z po-

gdy ogrom dokonanego dzieła stawia nas przed pytaniem: jak można było w tak krótkim czasie ugrunтовać potęgę państwa — wskazać musimy na tego człowieka, który dziś jest już legendą — a który wczoraj jeszcze mocą Swęgo charakteru, siłą Swęj woli kierowniczej, ogniem Swęj wielkiej miłości Narodu, Swym entuzjazmem, odwagą w Swych decyzjach umiał wydobyc z milionów obywateli ten gigantyczny wysiłek państwowo-twórczy, który postawił Polskę w rzędzie pierwszych mocarstw Europy.

Prawda też jest — co pisanie o śp. Marszałku Józefie Piłsudskim: „Czas — miast zapomnienia, miast przysypiania kurzem nienamici — przynosi czynom Piłsudskiego przeżyłość, wyrazistość, proporcję”.

Mija dwadzieścia lat od chwili Zjednoczenia Wolnej, Niepodległej Polski, która obdarzyła Swych obywateli Konstytucją, stojącą na straży swobód i wolności wszystkich obywateli zamieszkujących Rzeczpospolitą.

W ciężkich zmaganiach narodu polskiego o wolność i odzyskanie Niepodległości, nie brakło i Żydów. Nie brakło ich na pobojowiskach krwawych w latach 1831, 1863 — nie brakło ich w legionach Marszałka Piłsudskiego. W budowie potęgi Rzeczypospolitej bie-

wodu odświętnej chwili dwudziestolecia wskrzeszenia Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Społeczeństwo żydowskie ma ku temu prawo moralne, gdyż zarówno w okresie 150 letniej niewoli w powstańkach wywoleń-czych, jak też w latach wielkiej wojny światowej w porywach legionowych i wreszcie w pierwszych latach kształtowania się zrębów Rzeczypospolitej, a w dalszych latach we współtwórczej pracy na wszystkich odcinkach gospodarczego, kulturalnego i społecznego życia — składało ofiarne darńnię i krwi wraz z całym narodem polskim. Z uczuciem też wdzięczności żydostwo polskie wspomina w tej uroczystej chwili, że naród polski, wierny swej długowiekowej tradycji, rycerskości i szlachetności, kładł we fundamenty wskrzeszonego Państwa w trzykrotnie odno-

domości to równouprawnienie odczuwamy jako odpowiednik równozobowiązania wobec Ojczyzny i jej potrzeb, bo z tego zobowiązania dopiero wywodzić chcemy moralną podstawę naszego równouprawnienia. Tuszmy też, że z zamętu i chaosu pojęć moralno-politycznych, które dzisiaj zamraczają horyzont światopoglądu politycznego niektórych narodów, Polska nie odchyli się od wskazań i hasel testamentu Wielkiego Marszałka Jej przekazanych, a wśród których szczególnym blaskiem lśni hasło jednności i zgody wszystkich synów ziemi w wysiłgu twórczej pracy dla dobra i mocarności Państwa.

Na intencję ziszczenia się tej idei jednności, pod której osłoną Państwo Polskie ku coraz wyższym szczeblom dobrobytu i rozkwitu, potęgę i mocarstwo-wość pnać się będzie mogło, by wraz z innymi wielkimi narodami torować drogę pokojowi wśród ludzkości — wzywa Komitet Wykonawczy Zrzeszenia Rabinów z wyższym wykształceniem w Polsce wszystkich rabinów oraz zwołuje gmin żydowskich do urzą-dzenia w synagogach 11 listopada w dniu Święta 20-lecia wskrzeszenia Rzeczypospolitej, uroczystych nabożeństw wraz z przemówieniami godnymi wielkości chwili”.

Ku uczczeniu XX-lecia ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI PAŃSTWA POLSKIEGO

odbędzie się w piątek 11 listopada 1938 roku o godzinie 9-lej rano w Nowej Synagodze

UROCZYSTOŚĆ NABOŻEŃSTWA

na które P. T. Obywateli zaprasza

Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Tarnowie

Obywateli!

Dziś 11 listopada, Dzień Święta Państwowego — święć będziemy w roku obecnym szczególnie uroczysto.

W dniu tym miały dwadzieścia lat, do chwili, kiedy w blasku chwały powiódł bohaterski Wódz Legionów Józef Piłsudski z domu niewoli do Niepodległości już Polski, by prowadzić Naród w nową Przyszłość.

Dwadzieści rok niepodległości, to dwadzieści rok naszej pracy dla ugruntuowania wielkości i potęgi Państwa i Narodu — uświęcony wielkopomnym czynem odzyskania Śląska Zaolzańskiego, Ziemi Czerwieckiej i Jaworzyny Spiskiej — i przywrócenia ich na łono Mezczyzy.

Obywateli!

Uczymy gędnie i wspaniale ten wielki dla nas dzień, biorąc gremialnie udział w uroczystościach!

Niech imponujący przebieg uroczystości w dniu Święta Państwowego będzie widomym świadectwem naszych gorących uczuć patriotycznych i manifestacją naszej zbiorowej woli jednoczenia się w dalszej pracy nad ugruntuowaniem i wzmożeniem potęgi mocarstwa-woj Polski!

PROGRAM OBCHODU.

Czwartek, dnia 10 listopada 1938 r.

Godz. 17-18. Zbiórka organizacji sferedowych, słownikarzy i związków obok kapliczki św. Walentego za staniem Organizacji sferedowych. Stowarzyszenia, gdzie przemówi dyr. Tadeusz Machalski, po czym nastąpi przemarsz na pl. św. Ducha z zapaloną pochodnią.

Godz. 17-18. Zbiórka orkiestr, organizacji P. W. w koszarach Emilii Plater, skąd nastąpi odmarsz na pl. św. Ducha.

Godz. 18-19. Na placu św. Ducha przemówienia prof. K. Mundaly i odmarsz pod płytę Nieznanego Żołnierza, gdzie nastąpi zapalenie znicza i złożenie wieńców przez delegację.

Godz. 19-19. Capstrzyk po ulicach miasta.

Piątek, dnia 11 listopada 1938 r.

Godz. 7-ma. Hejnał trębaczy z wieży Ratusza.

Godz. 9-ta. Uroczyste nabożeństwo w kościele katedralnym. Nabożeństwo w wielkiej Synagodzie przy ul. Nowej. Nabożeństwo w Temple przy ul. św. Anny 10.

Po nabożeństwie nastąpi defilada na ul. Tertilla, w której wezmą udział Oddziały Wojskowe, oddziały J. H. P., organizacje Przysp. Wojsk., organizacje młodzieżowe, Organizacje sferedowane, Stowarzyszenia społeczne i pracownicy instytucji publicznych.

Godz. 12-30. W sali kinoteatru TSL „Marzenie” odbędzie się akademie.

Godz. 15-ta. Bezpłatne przedstawienie w kinoteatrze: „Marzenie” dla młodzieży szkolnej i J.H.P. „Dom Żołnierza” — dla Wojska Garnizonu Tarnowskiego i Kombatanów. Kino „Apollo” dla bezrobotnych.

Godz. 19-ta. Staraniem Kolejowego Przysposobienia Wojskowego odbędzie się w sali Sokółka I. uroczysty wieczer.

Komitet Obywatelski zwraca się z gorącym apelem do P. T. mieszkańców Tarnowa, by w przeddzień uroczystości udekorowali domy flagami o barwach państwowych, a okna domów nalepkami, które nabywać można w sklepach.

Jednocześnie Komitet Obywatelski wzywa całe Społeczeństwo do jaknajwiększego udziału w powyższych uroczystościach.

ZA KOMITET OBYWATELSKI:

Mieczysław Syska
Staresta powiatowy
Ks. dr Fr. Lisowski
Biskup Tarnowski

Dr m. Brodzinski
Prezydent miasta
ppłk. Rudolf Matuszek
Komendant Garnizonu

Zima się zbliża —
wobec tego każda elegancka Pani

zamawia płaszcz lub kostium
z własnego wzgl. obranego materiału
tylko w znanej pierwszorzędnej
PRACOWNI DAMSKIEJ

SÜSSER - Krakowska 23

Najnowsze modele — — Wykonanie solidne
Na składzie wielki wybór płaszczy iestestnych i zimowych oraz płaszczy studenckich i dziecinnych

Dr A. Chomet

Posel dr Ignacy Schwarzbart — 50 lat

Ciężkie przeżywamy chwilę. Niedola dnia dzisiejszego, troski o jutro — wymagają od nas niezwykłego heroizmu i wysiłku — by przetrwać, by nie dopuścić do załamania się mas żydowskich, które zmuszone zostały do walki o prawo do życia i pracy.

Wyjątkowa chwila dziejowa wystawia naszych przewodców na najcięższą próbę, jaką zdać muszą w obliczu niecierpliwości i cierpienia narodu żydowskiego. W tym przełomowym okresie naszego bytowania wielkie są nasze wymagania. Żdamy od naszych przewodców jasności myśli i niezwykłej mocy charakteru, szybkości decyzji, śmiałości i wytrwałości w realizowaniu zamierzeń. Przewodca mas żydowskich musi być obdarzony wielką mocą wywoływania entuzjazmu, musi oddać sprawę, której służy całą swą osobą. A największy dar, jaki posiadać musi dziś przewodca żydowski — to gotowość do ofiar i poświęceń.

Takim przewodcą jest nasz dr Ignacy Schwarzbart. Kończy w dniu 13 listopada 50 lat. Któż to nie wie, ile dla święców i ofiar kosztowała Go już służba dla narodu żydowskiego?

Dziwnie też zrzadził los, że właśnie w 50-lecie urodzin dra Schwarzbarta obarcono Go nowym ciężarem, nowym zaszczytnym obowiązkiem bronięcia praw żydostwa polskiego z trybuny sejmowej.

Dr Ignacy Schwarzbart kończy 50 lat, a w tym 30 lat pracy i trudów, które pokonywał Swą energią, wytrwałością i wiarą w lepszą przyszłość Narodu, któremu wszystko poświęcił, bo całego siebie. Kierownicze cechy Jego indywidualności wyłożyły go na czoło ruchu syjonistycznego. A ostatnio Jego bezgraniczna ofiarność, Jego zdolności organizacyjne, Jego talent krasomówczy, Jego głęboka znajomość problematyki życia żydowskiego w Polsce, Jego prostota w stosunku do wszystkich, którzy kiedykolwiek z nim się zetknęli, czy to w pracy społecznej, czy w życiu prywatnym — postawiły Go w rzędzie pierwszych przewodców żydostwa polskiego.

Dr Ignacy Schwarzbart — to byskotliwy dziennikarz, to wytrwały polityk i niezrównany znawca spraw syjonistycznych. Dr Ignacy Schwarzbart — to

ciągła praca, to niezmordowana działalność na wszystkich polach życia żydowskiego.

My Go też za to tak kochamy i uwielbiamy.

Zyczymy Ci — drogi przewodco nasz — ad mea w'esrim szana.

Dr Ignacy Schwarzbart urodził się 13. XI 1888^r w Chrzanowie. Już w czasie swych studiów prawniczych zajmował kierownicze stanowiska w syjonistycznym ruchu młodzieży akademickiej (Haszachar w Krakowie), „Die Welt” zapożyczował w r. 1910 ruch zrzeszenia akademików, współzałożył w r. 1912 „Matopolski Histadrot Akademim Zionim”. Schwarzbart piastował przez pewien czas godność prezesa Egzekutywy org. syjon. dla zach. Matopolski i Śląska. Do roku 1926 był naczelnym redaktorem „Nowego Dziennika” w Krakowie. W roku 1920 od konferencji londyńskiej bierze żywy udział w pracach Kongresu syjon. Na 16 Kongresie występuje i inicjuje jednoczenia ogólnych syjonistów, a na 17 staje się to faktem dokonanym. Dr Schwarzbart jest rzecznikiem zorganizowania młodzieży chalcowej ogólnosyjonistycznej w odrębną organizację, która miałaby stać w kontakcie zawodowym z Histadrot Haoddim. Dr Schwarzbart jest od 16 Kongresu członkiem A. C., członkiem politycznej komisji studentów, a od 19 Kongresu przewodniczącym A. C. Jest autorem wielu rozpraw o ogólnym syjonizmie i rozwija jako publicysta piszący w kilku językach, szczególnie w prasie polskiej w Warszawie, Krakowie i Lwowie, intensywną działalność na rzecz idei syjonistycznej w ogóle, a w szczególności idei ogólnosyjonizmu. Współpracuje też w licznych periodykach w kraju i zagranicą. Człowiek o silnej woli, wytrwałości, z dużym rozmachem czynu i myśli, lubiany przez kółka młodzieży i dorosłych, N. polszczyńców i zagranic, i przy różnych konferencjach bierze żywy udział jako mowca i organizator. Palestynę zwiedził kilka razy, po zatym licznie kraje europejskie w związku z działalnością syjonistyczną i członka A. C. W marcu 1938 r. został ponownie wybrany prezesem Egzekutywy org. syjon. zach. Matopolski i Śląska. W dniu 6 listopada br. został wybrany przez Społeczeństwo żydowskie Krakowa na posła do Sejmu R. P.

Dwa przemówienia

Na konferencji propalestyńskich stronnictw i organizacji robotniczych, która odbyła się w Warszawie, w przedmowie „Kinusu” żydostwa polskiego, wystąpił z przemówieniami dwaj przedstawiciele polskiego ruchu robotniczego: b. poseł Dubois i wiceprezes O. K. R. P. P. S. w Krakowie p. dr Szumski. Przemówienia obu tych przywódców polskiej partii socjalistycznej wykraczały daleko poza ramy zwykłych takich wypadków mów powitalnych.

Witając robotniczą konferencję propalestyńską w imieniu robotników polskich, b. pos. Dubois podkreślił że szczególnym naciskiem, iż robotnik polski łączy się z robotnikiem żydowskim w walce o własną ojczyznę na przestarzałej ziemi ojców. Tragedia, którą przeżywa w ostatnich latach Palestyna, nie powstała z winy żydowskiej. Wspaniałe dzieło pracy i poświęcenia robotnika żydowskiego, pioniera i budowniczego przyszłości całego narodu żydowskiego w Palestynie znajduje uznanie i wywołuje podziw wśród wszystkich demokracji świata. Przeciwo odbudowie żydowskiej Palestyny występują wyłącznie te same, ciemne i brudne moce reakcyjne, które działają na innych dziedzinach pod różnymi postaciami również w Europie... Naród żydowski, robotnik żydowski nie jest winien krw. przelewanemu w Palestynie. Niecne knowania międzynarodowych intrygantów i burzycieli pokoju, tymi samymi sposobami, które udało się im zastosować dla zasnienia niezdoby w Europie, działają też w Palestynie. Cel ich jest tu i tam ten sam. Przez rozpętanie nienawiści pomiędzy sąsiadującymi ze sobą narodami, utrzymują państwa i narody w pogotowiu wojennym, wywołują zamieszki międzynarodowe, powołują do życia i wysuwają na widownię polityczną najciemniejsze siły reakcji. Robotnik żydowski i robotnik arabski znajdują jednak drogę wzajemnego zrozumienia i porozumienia. Wraz z zwycięstwem demokracji nastąpi również zwycięstwo idei syjonistycznej w Palestynie.

Drugi z kolei mowca w imieniu P. P. S. p. dr Szumski oświadczył:

Na całej kul ziemskiej, we wszystkich najdalszych zakątkach świata, odbywa się obecnie decydująca i bezlitosna walka pomiędzy ciemnymi siłami wrogi z nią i Waszego, ciężko dotkniętego Narodu.

wstępną a siłami postępu. Polskie masy pracujące robotnik polski i Polska Partia Socjalistyczna walczą w obronie praw człowieka. Robotnicy polscy rozumieją walkę żydowskiego ludu pracującego o własną ojczyznę. Mamy pełne zrozumienie dla ciężkich Waszych i krwawych zmagani i cierpien. Pragnęliśmy wzmożenie Waszemu przekoniomiu, iż w waszej nie jestestwa opuszczeni. Na polszczyńców i zagranic, i przy różnych konferencjach bierze żywy udział jako mowca i organizator. Palestynę zwiedził kilka razy, po zatym licznie kraje europejskie w związku z działalnością syjonistyczną i członka A. C. W marcu 1938 r. został ponownie wybrany prezesem Egzekutywy org. syjon. zach. Matopolski i Śląska. W dniu 6 listopada br. został wybrany przez Społeczeństwo żydowskie Krakowa na posła do Sejmu R. P.

W Synagodzie Postępowej (Templum) przy ul. św. Anny 10
odbędzie się w piątek 11 listopada 1938 roku o godzinie 9 rano

Uroczyste nabożeństwo

Okołicznosciowe kazanie wygłosi rabin dr Mojżesz Weissman

**z okazji XX-lecia odzyskania
Niepodległości Państwa Polskiego**

Kawa Słodowa Kneippa

Utworzenie komitetu ratunkowego

W sobotę, 5 b. m. odbyło się w sali kahalnej zebranie obywatelskie, złożone z przedstawicieli wszystkich warstw ludności żydowskiej.

Zebrań przewodniczył prezes dr A. Chomet, który złożył też sprawozdanie z dotychczasowej działalności w kierunku niesienia pomocy doradczą wysiedlonym Żydom, podając, że uchodźcom udzielono pomocy finansowej, zapewnił im zupełne wyżywienie i mieszkanie oraz pomoc lekarską i prawną, a nadto rozdzielono odzież, bieliznę i obuwie. W ciągu poprzedniego tygodnia była czynna na dworcu kolejowym stacja żywnościowa, gdzie uchodźców przejeżdżających przez Tarnów zaopatruwano w pożywienie i ciepłe napoje. W końcu dr Chomet po przedstawieniu tragicznego położenia uchodźców, których pozbawiono majątków, możliwości pracy i warunków bytu, zapowiedział gorąco do społeczeństwa żydowskiego w Tarnowie o dalszą pomoc finansową, oraz o współprace przy przeprowadzeniu akcji pomocy.

Po dyskusji, w której zabierali głos pp.: dr Speiser, dr Basler, Rubin Strauss, Iwanik Batist i dr Mandel, utworzono Kom. Niesienia Pomocy Wsyiedlenciom z Niemiec w następującym składzie:

Przewodniczący Komitetu: dr Abraham Chomet, zastępcy przewodn. Zygmunt Fleischer, Wolf Götztler, Elias Gewürz.

Członkowie Prezydium: Zarząd Gminy Wyzn. Żyd., a mianowicie: Izrael Kohn, Aron Rosenzweig, Maurycy Hutter, Henryk Fluhr, Chaskel Neumann, David Batist i Mojżesz Feuerstein, dalej pp. drowa Ehrenfreundowa, Anna Fluhrowa, dr Mandel Wolf, s. o. Merz Juliusz, Henryk Holländer, dr Menderer Mieczysław, mgr Spielmann Henryk, dr Seidenweg Ignacy, Wilhelm Lichtblau i Leon Birnbaum.

Sekretariat: Lauffer Tośka, Ziegeltuchowa Dora, Wildstein Maria, Goldsteinowa Dora, Mungel Wolf, Sauerstrum Edward, mgr Primes, Strumowa Rozalia.

Sekcja finansowa: Przew. Zygmunt Fleischer. Członkowie: pp. Herman Fluhr, dr Oskar Koffler, Jotner Abraham, Holländer Henryk, mgr Spielmann Henryk, Ketz Józef, Strauss Rubin, Fabian Jakub, Rennert Nachman, inż. Sancer Karol, Schwanefeld Maurycy, dr. Schönwetter Izak, dr Silberg Zygmunt, Gwizda Elias, Götztler Wolf, Roskes Izak, Hönig Isach, Kurz Chaim, Holländer Hersz Leib, Lichtblau Wilhelm, Fessel Elchune, Giotzner Izrael, Leib Bernard i Członkowie Rabinatu.

Sekcja pomocy praw. Przew. dr Ofier Józef. Członkowie: pp. dr Ehrenfreund Henryk, dr Basler Anzelm, dr Schenkel Wolf, dr Goldberg Salomon, dr

Speiser Bogumił, dr Seidenweg Ignacy, dr Maschler Leon, mgr Lenkiewicz Dawid, mgr Simchowa, mgr Wechsler, dr S. Rein, dr Klein Edward, Maks Dintenfuss i Maurycy Hutter.

Sekcja mieszkaniowa: Przew. Fluhr Henryk. Członkowie: Neuman Chaskel, Margulies Juliusz, Ehrlich Chaim, Keller Samuel, Potaschmacher Mendel, Kleinhändler Dawid.

Sekcja odzieżowa żeńska: Przew. dyr. Kofflerowa. Członk.: drowa Ehrenfreundowa, drowa Goldbergowa, Fleischerowa, Gelbowa, drowa Ofierowa, Götztlerowa, Funarska, drowa Weissowa, drowa Holzerowa, drowa Oberländerowa, Roskesowa, Zinsowa, Ciechanowska, radcz. Merzowa, drowa Mustakowiblowa, drowa Fenichlowa, drowa Drilichowa, Moselowa, Kornowa, Kurzowa, Neugahseierowa, Rubinowa, Schwanefeldowa, Ketzowa mł. Sattlerowa.

Sekcja odzieży męskiej: Przewodn. Szymon Seiden. Członkowie: Keller Chaim, Gans Emil, Teodor Roth, Heimberg Dawid, Samson Toder, Weinstein Józef, Korn Chaim, S. Blond, Lazar Selinger, Pinkas Templer.

Sekcja aprowizacyjna: Przewodn. Salo Gelb i Aron Rosenzweig. Członkowie: drowa Chometowa, dr Epstein Friessowa, inż. Merzowa, Starkmanowa, Lionowa, drowa Mendererowa, Fesslowa, Gwizdowa, Pluigessen i Klugerowa.

Sekcja pośrednictwa pracy: Przewodn. Józef Fast, zast. przew. Lieber Gottlieb. Członkowie: Chaim Friedman, Leon Kwadrastein, Izak Dawid Unger, Zygmunt Fenichel, Mojżesz Spielman, dyr. Lieblieh Ignacy.

Sekcja opieki nad chorymi: Przewodniczący dr Mandel Wolf. Członkowie: dyr. I. Schipper, dr Dintenfuss, apt. Taubelles, dr Ch. Haber, dr Klausner Müllerowa, dr Szymon Bloch, dr Rubin, dr Schönfeld, dr Fenichel, dr Weiss Chaim.

Sekcja obuwia i skóry: Przew. Izrael Blaser. Członkowie: M. Potaschmacher, Leon Friess, Markus Lauter, Mechel Felber, Feibusch Katz, Leib Rosenthal i Izrael Halpern.

Sekcja dyżurów stacyjnych: Artur Brigg i Herman Kluger.

Sekcja dyżurów młodzieży: Blumenkranz Nuchem i kierownicy organizacji młodzieży.

Komisja kontrolująca: Przew. dyr. Schinagel Leopold. Członkowie: dyr. Schönwetter Izak, dyr. Nebenzahl Bronisław, dyr. Koffler Oskar i dr Czech Bernard.

Komitet Ratunkowy przy Gminie Wyznaniowej Żydowskiej w Tarnowie dziękuje za złożone dotychczas dary na rzecz żydowskiej pomocy polskich wydalonych z Niemiec.

Komitet Ratunkowy apeluje do tych, którzy nie złożyli jeszcze swego udziału w akcji pomocy nieszczęśliwym, lub złożyli dary zbyt niskie — o niezwłoczne złożenie ofiar, odpowiadających potrzebom chwili.

Datki przyjmuje Komitet Ratunkowy w biurach Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Tarnowie ul. Nowa 10, codziennie od godz. 8 rano do godz. 7 wieczór

za prezydium:

DR A. CHOMET, ZYGMUNT FLEISCHER, WOLF GÖTZLER I ELIAS GEWÜRZ

Akcja pomocy wysiedlonym

Akcja pomocy Żydom obywatelom polskim, wysiedlonym z Niemiec toczy się w dalszym ciągu w całej pełni przy pomocy wszystkich warstw ludności żydowskiej naszego miasta. W obliczu wielkiej tragedii wynagrodzić — zniki wszystkich różnic partyjne i stanowe. Wszyscy powinni sobie przyznać, że dla wspólnej pracy celem ulżenia niedoli nieszczęśliwych. Przy jednym stole zasiadają syjonista i bundowiec, agudowie i rewizjonista, penie, które nie brały dotąd udziału w pracy społecznej — wszyscy pracują z zapałem i harmonijnie dla ocalenia tych, którzy nagłe i bez jakiegokolwiek winy zostali pozbawieni swych warsztatów pracy i dorobku życiowego.

Zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej w Tarnowie stanął na wysokości swego zadania. Od pierwszych chwil stał na posterunku. Umiejętnie organizował całą rozległą i wszechstronną akcję pomocy, a dniem i nocą czuwał nad tym, by pomocą była udzielona w właściwej formie i właściwym czasie i by nie została wypaczona. Od pierwszych chwil stanął do

pracy liczni obywatele, którzy wspólnie z członkami Zarządu i Rady jak i urzędnikami Gminy żyd. borykali się z trudnościami, połączonymi z niesieniem pomocy wysiedlenciom, tak przebiegającym jak i przybawiającym do Tarnowa i wszyscy oni stanowią właśnie obecnie komitet ratunkowy przy Żyd. Gminie w Tarnowie. Wielką gorliwość wykazują szczególnie panie z sekcji odzieżowej, która zaopatruje uchodźców w odzież i bieliznę.

W biurach gminy żydowskiej panuje przez cały dzień wielki ruch i ożywienie. Tu uchodźcy szukają i znajdują wszelką pomoc, udzielaną ochotnie w miarę możliwości.

Cześć społeczeństwa spełnia swój obowiązek wobec uchodźców, ale nie całe i nie w zupełności. Apel komitetu ratunkowego niewątpliwie poskutkuje i ci, którzy dotychczas z różnych przyczyn nie złożyli swych ofiar — uczynią to najprawdopodobniej teraz. Bo potrzeby są wielkie, a fundusze siłą rzeczy się wyczerpują.

Uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej

W czwartek, dnia 10 listopada br. o godzinie 20-tej odbędzie się w sali Iustycznej Komunalnej Kasy Oszczędności uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej.

Przedmiotem posiedzenia będzie: przyjęcie do Romanu ks. Sanguszki darowizny miejskiej, na który stał zamek założycieli Tarnowa, na utworzenie z niego parku miejskiego, oraz uchwalenie odstąpienia gruntu gminnego pod budowę bursy ziemiejskiej imienia księcia Piotra Skargi — dla uczczenia rocznicy XX-lecia Odzyskania Niepodległości Państwa Polskiego. Posiedzenie będzie miało przebieg uroczysty.

Źródło siły i preżności narodowej

Przemówienie Prezesa Centralnego Komitetu Oszczędnościowego R. P. p. dra H. Grubera.

Prezes Centralnego Komitetu Oszczędnościowego R. P. p. dr H. Gruber wygłosił przed radą w dniu 29. X. 1938 r. z okazji 10-tych Oszczędności przemówienie, w którym stwierdził m. inn.

Dzień Oszczędności stawia wszystkich obywateli przed obowiązkiem obrachunku z całością pracy nad pomnażaniem sił gospodarczych, z drugiej zaś strony, przypominając, że mamy przed sobą dzień jutrzejszy, pozwala narodowi przygotowywać się zawczasu na niepewność losu — i niepewność te są — i uchyłać.

Gdy zestawimy za ostatnie lata bilans wysiłków, dokonanych przez Polskę, widzimy, jak konsekwentnie Naród i Państwo idzie naprzód — z każdym rokiem zespala się te wysiłki coraz mocniej, coraz bardziej podnosi się zaradność, coraz silniej tężeje siła gospodarcza.

Idziemy samodzielnie, założenia programowe polskiej gospodarki nie pochodzą już od impulsów zagranicznych, nie działają w orbitach zewnętrznych, lecz kierują się jedynie i wyłącznie zasadami obrony interesów polskich i budowa kapitałów wyłącznie polskich. Rozumajemy konieczność współpracy z innymi narodami, tworzymy pole dla polskiego rynku przemysłowego, handlowego i górniczego nad tym wszystkim — polskiego rynku pracy — by na zasadzie równości z równymi kontynuować współpracę z rynkami zagranicznymi.

Gdy mówimy o oszczędności, to oczywiście rozumiemy, że to nie to samo, co nadmierne wstrętność i odmawianie sobie niezbędnych potrzeb. Przeciwnie, oszczędność to rozumne wydatkowanie, to mądrość życiowa, oceniająca zdarzenia nie z punktu widzenia chwili bieżącej, lecz pomna, że każdy dzień, każda godzina może nas postawić w sytuacji trudnej, że po dniach radości mogą nastąpić dni potrzeby.

Z tych założeń wychodząc, instytucje oszczędnościowe są propagatorami wiary w jutro, krzewicielami zaufania. Budowa wielkiej i gospodarczo potężnej Polski musi być konsekwentnie prowadzona. Pozwólm więc, aby oszczędność najszerzych warstw społeczeństwa w spokoju spełniały te tworząc rolę, do której są przeznaczone. Pamiętajmy, że w miarę ich wzrostu, wzrastać będzie moralny i gospodarczy autorytet Polski, zarówno na zewnątrz jak i wobec zagranicy. Drobne, w masowy ruch ujęcie kapitału, wprężnięte w ramy produktynnej pracy, oto gwarancja dobrze gospodarowania w Polsce.

Okołicznosci, w których obchodzimy tegoroczny Dzień Oszczędności, są niezwykle. Dają one nowe perspektywy narodowemu, kulturalnemu i gospodarczemu życiu Polski. Wróćmy do Polski przastare jej ziemię, obfitującą w bogactwa naturalne i przemysłowe. Powróćmy do swego kraju lud pracowity, pilny i ofiarny, po latach niezłomnego hartu polskiej ludności w Słasku, zgiętych się ziemię polskiej w jedną nierozrwalną wielką całość.

Polska dła świata dowód solidarnego i konsekwentnego działania; nie poszło na marne doświadczenie ostatnich dwudziestu lat. Liczymy i liczyć będziemy nadal na siebie samych, przyśrodek nasza, nie budować będziemy tylko własną pracą i wysiłkiem. Nie chcemy wymyślać nic nowego, przyjmujemy starą niezłomną prawdę, że energia, wytrzymalność i zaradność to są prawdy najprostsze ale najgłębsze. W pracy naszej przyświeca nam słowo Naczelnego Wodza Marszałka Śmigłego-Rydza: „Bez myśli o przyszłości nie może rozwijać się żadne życie, żaden naród, ani żadne Państwo”.

Polska myśli o przyszłości.

Tow. Szymonowi Bergerowi z powodu zgonnego btp. Ojca, wyrażają głębokie współczucie
S. S. P. „Hitachud”
Czytelnia im. A. D. Gordon

Głębokie współczucie wyrażają tow. Szymonowi Bergerowi z powodu zgony jego btp. Ojca
Sala Ordower, J. Zelgersohn,
S. Gastwirth i S. Wachs

Wynik wyborów do Sejmu

W okręgu wyborczym Nr 84 obejmującym powiat tarnowski, dąbrowski i mielecki na 146.146 uprawnionych do głosowania głosowało 58.004. Zaś w powiecie tarnowskim na 76.872 uprawnionych głosowało 32.534, a w całym mieście Tarnowie na 29.200 uprawnionych głosowało 14.560.

Wynik głosowania w mieście Tarnowie jest następujący: ks. dr Lubelski uzyskał 3.087 głosów, inż. Hüpsch 6.908, Skrzypek 3.161, a Świątek 3.286, zaś w powiecie tarnowskim łącznie z miastem ks. dr Lubelski otrzymał 22.877 (w r. 1935 — 23.032), inż. Hüpsch 21.200, Skrzypek 4.200, a Świątek 4.082.

W całym okręgu wyborczym ks. dr Lubelski otrzymał 37.580 (przy wyborach w roku 1935 — 36.503), inż. Hüpsch 28.751, Skrzypek 14.609, a Świątek 11.982.

Wobec tego posłami zostali wybrani ks. inf. dr Józef Lubelski i inż. Hüpsch.

W cyfrach powyższych mogą jeszcze zaistnieć małe zmiany uskutecznione przez okręgową komisję wyborczą, która jeszcze ostatecznego wyniku wyborów nie ustaliła.

Dr Edmund Stein w Tarnowie

Rektor Instytutu Judaistycznego w Warszawie dr Edmund Stein bawił w tym tygodniu w Tarnowie w charakterze delegata Związku żyd. szkół średnich w Łodzi.

W czasie swego pobytu w Tarnowie, rektor dr Stein zbadał szczegółowo stan nauki przedmiotów judaistycznych w gimnazjum i szkole powszechnej „Safa Berura”. Wizytacja wypadła bardzo korzystnie dla szkół, co p. dr Stein podkreślił wobec członków zarządu.

W czasie swego pobytu w Tarnowie p. dr Stein wygłosił też wobec zaproszonych rodziców piękny referat naukowy nt. „humanizm żydowski”, w którym referent przedstawił i omówił zasady humanizmu w tradycji i literaturze żydowskiej.

Odnaczenia

Złoty Krzyż Zasługi otrzymał w Tarnowie kierownik tutejszej bekoniarń inż. Władysław Mikiwiec. Srebrny Krzyż Zasługi otrzymali w Tarnowie: sekr. Michał Szramel, prof. Kazimierz Mundata, Stanisław Wodźński, Stanisław Kurca, Stanisław Czesław, Stafinski, Róża Szymkowska, Cecylia Kozłowska Woźniarska, dr Maciej Wądra, inż. Giełkowski, Ludwik Szadziński, inż. Marcin Gajewski, Antoni Beck, Florian Michał Ligiera, Stefan Mieczysław Wróbel, Kazimierz Heller, Edward Mrowiec, zaś w Mościcach Srebrny Krzyż Zasługi otrzymali: Mieczysław Karol Jaworek, Adolf Klondnicki, inż. Lesiek Krzyżkowski, Eleonora Rojowa, inż. Stanisław Wein, Marian Wilimowski, inż. Zbigniew Woźniarski, Edward Łazarski.

Brazowy Krzyż Zasługi otrzymali w Tarnowie: Stanisław Schab, Józef Mika, Julian Orlinski, Czesław Ossowski i Wojciech Metola, zaś w Mościcach: Stanisław Chodak, Stefan Czerni, Michał Jarosik, Antoni Kalisz, Franciszek Kora, Jakub Kolenka, Ludwik Kubała, Stanisław Łasota, Stanisław Lewandowski, Kazimierz Ligiera, Romuald Mańko, Karol Mieszczyk, Wincenty Macha, Józef Mika, Józef Owsiak, Józef Paluch, Wiktor Pecoła, Franciszek Suśka, Franciszek Szumalski, Aleksander Unger, Władysław Wodzisewski, Florian Wind, Józef Witos, Józef Zalesny, Stanisław Zawisza i Stanisław Ziemiński.

Ważne dla wytwornych Panów!

Świetny krój stolic zagranicznych — znakomite wykonanie — oto dodatnie strony znanego

ZAKŁADU KRAWIECKIEGO I. OSTERWEILA

TARNÓW, AL. BRODZIŃSKIEGO

Wykonuje zamówienia z własnych i dostarczonych materiałów

Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców

W związku z wyborem p. Dra Ignacego Schwarzbarta na posła do Sejmu, Zrzeszenie wysłało wyżej wymienionemu telegram gratulacyjny.

Zawiadomienia się P. T. Członków, iż z uwagi na wzmnożenie się biurowych prac organizacyjnych sekretariat przyjmować będzie strony z dniami 7 b. m. od godziny 8-mej do 9-jej wiecz. aż do odwołania.

We wtorek 1 b. m. odbyło się w lokalu Zrzeszenia pod przewodnictwem p. M. Holländera zebranie członków sekcji „maszyn i aparaty radiowe”, na którym przedyskutowano aktualia branżowe oraz szukano środków zaradczych przeciwko zbyt wybujałym i drażliwym formom konkurencji handlowej.

W związku z wystosowanym do Dyrekcji Okręgu Poczt i Telegrafów w Krakowie memoriałem w sprawie zreorganizowania systemu doręczania paczek przez funkcjonariuszy pocztowych, powołana Dyrekcja zawiadomiła Zrzeszenie, iż w sprawie wydawania przez doręczycieli pocztowych potwierdzeń na polieranie przez nich od adresatów należności pocztowych za doręczenie paczek zwykłych bez adresów pomocniczych, odniosła się do Min. Poczt i Telegrafów z prośbą o wydanie odpowiednich zarządzeń.

W sobotę 5 b. m. odbyło się w lokalu Zrzeszenia zebranie członków Wydziału oraz przewodniczących wszystkich sekcji branżowych, na którym omówiono bieżące sprawy gospodarcze.

We wtorek 15 b. m. odbędzie się w lokalu Zrzeszenia punktualnie o godz. 7.30 wiecz. zebranie kupców branży papierniczo-drukarsko-księgarskiej, celem utworzenia w Zrzeszeniu oddzielnej sekcji branżowej, wyboru zarządu i kandydatów na biegłych podatkowych.

K. K. L.

Ogólny wykaz za miesiąc październik 1938:

Pieniążki srebne: 12.455, Złota Księga: 28, impreza 11.813, inż. 33.59, urzecz. rodzinne 2.880, szkoły 12.86, znaczki 12.5, gratulacje 12.150, akcja Jizkor 12.3, nadarim 12.10970, różne 12.11, akcja Kaf-Tamuz 12.350, akcja Tiszi 12.7635, Trumat Hameter 12.290, Kaarot 12.12178. Razem 598.90.

Na powyższą kwotę zebrały poszczególnie organizacje: Liga Pracujący Palestyni 12.20978 (ogr. Hitachud 27.02, Gordonja 85.56, Haszomer-Hacair 70.20, Hechaluc Pionier 12.950, Poalej Syjon 12.750). Organizacja ogólnosyjonistyczna 12.15345 (gł. syjonistki 12.8176, Hanoor Hacijon 12.2640, Cijonim Baalej-Mikoa 12.25, Akiba 12.85, Bnej Syjon 7.42).

Organizacja Mizrahi 12.1192 (Mizrahiści 12.27, —, Haszomer Hadati 12.8492).

Szkoly 12.96 (Gimnazjum hebr. 12.7685, Stow. Żyd. Nauz. 12.1915).

Samson 12.14, —, Organizacja Wizo 12.8, —, Organizacja Hacoale 12.577. Łącznie 598.

Wykaz puszek ścennych za miesiąc wrzesień

Gmina Izraelska Wyznaniawa 12.5, Herman Fluhr 12.42, Lazar Wachs 12.240, Kleinmanowa 12.30, Józef Faist 12.203, 1 ma Katz i Fleischer 12.2, —, Wolf Kohane 12.180 organizacja Hitachud 12.195, Samuel Haber 12.180, B-cia Lion 12.179, Henryk Holländer 12.161, Szymon Goldstein 12.145, dr Fisch 12.125, Chaskel Biegeleisen 12.101. Po 12.1 — Miriam Fisch, Jakob Langer, Chaim Beler, Irma Wurzelowa, Steinhauz, Wolf Götzel, inż. Leon Plachte, Pinkas Trinczer, mgr Taubeles, Seinel Ross, Beller i Weltsch, Kormehl i Fessel, Róża Römer Hugo Spiller, Maurycy Katz, Moses Schiff, Gellerowa, Benjamin Katz, Abraham Spielman, Jakob Seiden, Dawid Lubasz 0.95, Herman Osterweil 0.93, inż. Schiff 0.93, Klara Schulbaum 0.90, organizacja Haszomer-Hadati 0.85, Argand 0.82, Eliaz Weiss 0.76, H. Neuman 0.71, Izak Orschitzer 0.70, Regina Bursztyn 0.70, Saul Margulies 0.69, Izak Koss 0.62, Fuchs 0.62, dr Chomel 0.62.

C. d. n.

Ze sportu

Z T. G. S. „Samson” komunikuje, że z dniem 15 listopada br. uruchomione zostaną kursy gimnastyczne dla pań i panów. Zgłoszenia przyjmuje się codziennie w lokalu Towarzystwa przy ul. Mickiewicza 12, a z dniem rozpoczęcia kursów na siłowni przy ul. Topolowej.

Chcąc udostępnić uprawianie gimnastyki szerokim rzeszom społeczeństwa, zarząd obniżył opłatę za kursy do 1 zł miesięcznie dla członków towarzystwa.

Tenis stółowy

Turniej wewnętrzno-klubowy o mistrzostwo Z. T. G. „Samson” na rok 1938/39 rozpocznie się w niedzielę dnia 13 listopada br.

Wpisy nowych członków do sekcji przyjmuje się codziennie w lokalu towarzystwa przy ul. Mickiewicza 12

JETTY SCHLAFF KAROL SOLLENDER

Rzeszów Tarnów

zręczenia w listopadzie 1938

(Osobnych zawiadomień nie wysyła się)

Hojny dar ks. Sanguszki dla uchodźców żydowskich

Ks. Sangusko ofiarował na rzecz wysiedlonych z Niemiec Żydów, obywateli polskich, 200 kg mąki pszennej, 300 kg mąki żytniej, 2.500 q ziemiaków, oraz buraki i marchew

UWAGA: Prawdziwy krem na piegi „HALINA” w cenie od zł 1.50. Balsam na włosy „MAG” od zł 3.—, żądajcie tylko wyrobów „HALINA” w cenie wyznaczonej na opakowaniu. Unikajcie naśladownictw sprzedawanych niżżej oryginalnych cen.

Mgr W. Paździerski

Kronika

Plenarne zebranie. Grupa starszej młodzieży przy okr. syjon. w Tarnowie zawiadoma, że w sobotę 12 b. m. o godz. 3.30 popoł. odbędzie się plenarne zebranie członków, w lokalu okr. syjon. przy placu Kazimierza W. 3.

12 19 listopada wielkie widowisko teatralne polsko-hebrajskie pt. „Polonia” i „Lean” wystawione w sali Sokoła pod kierownictwem reżysera Kawenoki z Łodzi.

Związek Patronatów przy szkole powszechnej „Safa Berura” urządził w sobotę dnia 12 listopada br. herbatkę, połączoną z pięknym i bardzo zajmującym programem, który wykona reżyser teatru szkolnego z Łodzi p. Kawenoka. — Początek 8.30. — Goście mile widziani.

Bnej Syjon. Piątek 11 b. m. godz. 8. wieczór pogadanka grupy starszej. — Sobota 12 b. m. godz. 3.30 popoł. zebranie propagandowe. — Poniedziałek 14 b. m. godz. 8.15 wiecz. seminarium, prowadzone przez tow. mgr. M. Manna. — Środa 16 b. m. godz. 8.30 wiecz. seminarium, prowadzone przez tow. Argand. — Czwartek 17 b. m. godz. 8.30 wiecz. seminarium, prowadzone przez tow. mgr. M. Manna.

Herbatka. W sobotę dnia 12 b. m. o godz. 8.30 popoł. odbędzie się w Hitachudzie Tertila i herbatka towarzysząca z referatem dr. Weissovę nt. „Żydzi w kulturze”. Goście mile widziani.

Wizo. We wtorek, dnia 15 b. m. o godz. 4.30 popoł. odbędzie się herbatka towarzysząca z ref. tow. Mondschewinę nt. „Udział kobiety palestyńskiej w przemysle artystycznym”.

Za sfalszowanie przepisu. Emerytowany pracownik P. K. P. Jan Szymonowicz i kancista pałacowy PPK Piotr Puz zostali oskarżeni o sfalszowanie podpisów kolejarzy na podaniach i listach przewozowych w związku z przewozem z Tarnopola do Debicy artykułów żywnościowych dla kolejarzy. W wyniku rozprawy Szymonowicz został skazany na 7 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na 3 lata, zaś Puz został uniewinniony. Bronił dr Agatstein i mgr Skowronski.

Po wesolej zabawie w Secesji. Jeden z pracowników ZETA w Mościcach znalazł się w nocnym lokalu „Secesji”. Nad ranem stwierdził brak około 300 zł, o czym zawiadomił Policję. W związku z tym była zatrzymana jedna z fordanser.

O napad na listonosza. Na dzień 29 bm. została rozpisana sprawa karna przeciw Kazimierzowi Liberze, studentowi W. S. H., oskarżonemu o napad rabunkowy na listonosza pieniężnego Stanisława Surge.

Aresztowanie złodzieży. Notoryczni złodzieje Jan Trędoła i Kazimierz Pytel zostali aresztowani i oddawieni do dyspozycji władz sądowych.

Wyskoczyć z pociągu. 21-letni Tadeusz Molczyk z Tarnowa wyskoczył z pociągu pospiesznego Nr 8, koło Debicy. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala powszechnego w Tarnowie.

Sposzonym złodzieju. Do mieszkanka Franciszka Ostachowicza (Ks. Gargi 3) dokonano włamania i usiłowania skraść garderobę wartości 1000 zł. Lecz sprawca widocznie sposzonym porzucił swój łup na klatce schodowej, zabierając tylko gotówkę w kwocie 115 zł.

KINO APOLLO: Wielki sensacyjny film amerykański p. t. „CHICAGO”.

Udziałem lekcji języka hebrajskiego zbiorowo i indywidualnie

Organizuje również kursa dla dzieci w wieku szkolnym oraz przygotowuje do Bar-Micwa. — Ceny nader przystępne. — Informacyjki udziela się od 2—3 po poł. codziennie w lokalu organizacji syjonistycznej, pl. Kazimierza W. 3.

Z poważaniem DAWID SCHNUR

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/2 str. 175 zł, 1/4 str. 90 zł, 1/8 str. 45 zł, 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł.

Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr.

Prenumerata: Miesięcznie zł 1.10, kwartalnie zł 3.30, półrocznie zł 6.60, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1.50

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Chaim Friedman.

Drukarnia I. Engelberga w Tarnowie